

Vad vill partierna i Österåkers kommun göra för miljön under mandatperioden 2018 – 2022?

Liksom inför förra valen vill vi gärna veta vad partierna har för ambitioner inom miljöområdet under den kommande mandatperioden. Vi hoppas att ni på detta sätt vill medverka och redogöra för väljarna vad ni har för tankar och ambitioner om vår miljö inför framtiden.

Utnyttja gärna möjligheten till att förtydliga era ställningstaganden. Det hjälper både oss och väljarna att förstå era prioriteringar.

Svarar gör ni enklast genom att skriva direkt här i wordfilen digitalt. Besvarat formulär mejlas till osteraker@naturskyddsforeningen.se

Det går även bra att besvara enkäten i pappersform. Svar skickas till:

Naturskyddsföreningen i Österåker
c/o Helena Wänerstrand, Fäktarvägen 10, 18492 ÅKERSBERGA

Tack för er medverkan!

Yvonne Ekström, Christoffer Hallgren, Philip Shaw och Helena Wänerstrand

Naturskyddsföreningen i Österåker

Översikt - innehåll

Vad vill partierna i Österåkers kommun göra för miljön under mandatperioden 2018 – 2022?	1
1 Österåkers ranking i Aktuell Hållbarhets Kommunranking.....	2
2 Båtliv och havsvatten.....	4
3 Odlingsbar mark.....	5
4 Cykelvägar	6
5 Grönområden.....	7
6 Rosenkälla	9
7 Wira/Östanå-Roslagskulla.....	10
8 Naturskola.....	11
9 Strandskydd	12
10 Nya bostäder, och miljön och närboendes insyn.....	13

1 Österåkers placering i Aktuell Hållbarhets Kommunrankning

Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att vidta åtgärder för att förbättra kommunens placering i Aktuell Hållbarhets rankning så att Österåker ska vara en av de 50 bästa i Sverige. (Källa Kommunstyrelsens protokoll den 2017-10-25). År 2017 hamnade Österåkers kommun på plats 106 av 290 kommuner, vilket var en förbättring sedan 2016. <http://kommunrankning.miljobarometern.se/resultat/osteraker>

Nedanstående frågor som ingick i 2017 års enkät besvarade Österåker **inte** med ett "ja", dvs är ännu inte uppfyllda.

Hur prioriterar ert parti vilka frågor som ska uppfyllas under 2018 och kommande mandatperiod?

Enkätfrågorna från 2017	Prioritet - skala 1-5 där 1=lägsta prio (kommer troligtvis inte att uppfyllas inom mandatperiod) och 5=högsta prio, (måste uppfyllas inom mandatperiod) Markera vald siffra med fetstil alternativt ringa in
1.1 Har kommunen en formulerad strategi för att bedriva ett arbete med Agenda 2030 (FN:s 17 hållbarhetsmål)?	1 2 3 4 5
1.2 Har kommunen ett politiskt antaget klimatmål för att minska utsläppen av växthusgaser som motsvarar miljömålsberedningens förslag om noll nettoutsläpp av växthusgaser 2045?	1 2 3 4 5
1.3 Har kommunen ett sätt att mäta och följa upp den årliga utsläppsminskningen av växthusgaser?	1 2 3 4 5
1.4 Finns det i kommunen en eller flera förvaltningar med särskilt ansvar för klimatanpassning?	1 2 3 4 5
1.5 Granskar kommunen efterlevnad av miljömässiga och sociala krav som ställs vid upphandling genom stickprov minst en gång under respektive avtalsperiod?	1 2 3 4 5
1.6 Har kommunen ett systematiskt arbete (miljöprogram, handlingsplan, politiskt antaget beslut) för att öka andelen skyddad natur?	1 2 3 4 5

Enkätfrågorna från 2017	Prioritet - skala 1-5 där 1=lägsta prio (kommer troligtvis inte att uppfyllas inom mandatperiod) och 5=högsta prio, (måste uppfyllas inom mandatperiod) Markera vald siffra med fetstil alternativt ringa in
1.7 Har kommunen en politiskt antagen kemikalieplan för att fasa ut och/eller minska användningen av farliga kemikalier i den kommunala verksamheten?	1 2 3 4 5
1.8 Har kommunen ett systematiskt arbete (miljöprogram, handlingsplan, politiskt antaget beslut) för att få bort tvätt av bil på garageuppfarterna?	1 2 3 4 5
1.9 Finns det någon form av plan eller beslut som gäller tillsynen av verksamheter eller föroreningskadade områden, där hänsyn tas till beslutade miljö kvalitetsnormer för vatten?	1 2 3 4 5
1.10 Har kommunen sedan 2009 fastställt områden med krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp för områden som inte uppnår, eller riskerar att inte uppnå, god ekologisk status?	1 2 3 4 5
1.11 Har kommunen någon form av övergripande/strategisk vatten- och avloppsvattenplan?	1 2 3 4 5
1.12 Finns aktuell plan/program för kommunens dricksvattenförsörjning?	1 2 3 4 5
Och en fråga till: Har kommunen en plan vad gäller minskad användning av engångsplast?	1 2 3 4 5

Kommentera gärna svaren för fråga 1 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

3 Odlingsbar mark

I Österåkers kommun var den totala åkerarealen 1985, 2 519 ha. Då bodde här 26 324 invånare. Det innebar att det fanns strax under 1 000 kvadratmeter åker per person. 2007 hade vi knappt hälften så mycket åker per person. Om utvecklingen fortgår på samma sätt har vi 2029 ungefär 250 kvadratmeter åker per person i kommunen. Vad gäller inflyttningen till kommunen planeras den att vara ännu större än vad dessa siffror utgår från. I Översiktsplanen 2040 fastställer kommunen i princip att i vissa områden måste bostadsbyggandet prioriteras högre än jordbruksmarken (s. 73). Denna utveckling sker trots att Miljöbalken säger följande om jordbruksmark i 3 kap § 4 *Brukningens värde* jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

3.1 Med tanke på klimatförändringarnas konsekvenser, anser ert parti att Sverige i framtiden kommer att behöva ha förmåga att odla och producera väsentligt mer livsmedel inom landets gränser?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja Nej

3.2 Kommer ert parti att verkar för bevarandet av den odlingsbara marken i kommunen under den kommande mandatperioden?

Ja Nej

En möjlighet för några odlingsbara områden som nu ligger i träda skulle vara att anlägga odlingslotter och uppmuntra lokal produktion av grödor

3.3 Kommer partiet att verkar för att kommunen aktivt uppmuntrar anläggningen av kolonilotter under den kommande mandatperioden?

Ja Nej

Kommentera gärna svaren för fråga 3 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

4 Cykelvägar

Mycket har gjorts för cyklandet sedan valet 2014 och det är utomordentligt bra. Till exempel är cykelvägen från Åkers Runö till Svinninge flitigt använd. Kommunen har en långsiktig cykelplan som föreslår att cykelvägar byggs mot Täby/Stockholm längs Roslagsbanan respektive längs väg 276, och att cykelvägar konsekvent anläggs samtidigt med nybyggnad av flerbostadsområden till närmaste kollektiva trafikpunkt. Det är också bra och de ska byggas så snart som möjligt

4 Kommer ditt parti att arbeta för att de planerade cykelvägarna som nämns på sidan 63 av utställningsversion av Översiktsplanen 2040 ska byggas under mandatperioden?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Kommentera gärna svar för fråga 4 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

5.4 Kommer ditt parti att verka för att Näsuddens naturreservat utvidgas till att omfatta hela Täljövikens strandängar, ända bort till Svinninge marina?

Ja

Nej

I översiktsplanen (s 40) föreslås att Täljö på lång sikt ska länkas till Svinninge och Stava syd genom nya bostäder (kallad Onsbo i den fördjupad översiktsplan för Täljöviken 2006).

Området Träskmossen & Vitmossen föreslås klassas som tätortsnära grönområde (Översiktsplanen s 58).

5.5 Kommer ditt parti att verka för att det under framtida utredning sätts för naturen lämpliga gränser mellan Onsbo och grönområdet så att inget görs som påverkar vattenförhållandena i dessa känsliga och unika miljöer, och att skyddszoner finns runt dem?

Ja

Nej

Kommentera gärna svaren för fråga 5 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

6 Rosenkälla

Länsstyrelsen, Stockholms läns landsting, Vallentuna kommun, Norrtälje kommun, Täby kommun, ett politiskt parti, och Österåkers hembygds- och fornminnesförening, liksom Naturskyddsföreningen i Österåker, har uttalat sig negativt om exploateringen vid Rosenkälla av olika anledningar. Den främsta anledningen är att den innebär mycket stora negativa konsekvenser för den regionala grönstrukturen, de gröna kilarna. Svaga samband försvagas ytterligare och kilens värdekärnor påverkas (översiktsplan 2040, konsekvensbeskrivning s.108). Detaljplanen för området ska revideras, enligt översiktsplanen.

6 Kommer ditt parti att verka för att revidering av detaljplanen för området ska leda till betydligt mindre intrång i den gröna kilen?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Kommentera gärna svaret för fråga 6 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

7 Wira/Östanå-Roslagskulla

Wira/Östanå-Roslagskulla är ett särskilt skyddsvärt område med stora kultur- och naturvärden som också specificeras och omnämns som särskilt skyddsvärt i Grönplanen. Området ligger dessutom i Angarnkilen. Kilen ska också skyddas enligt beslut tagna i samband med RUFSS 2010 (Stockholmsregionens regionala utvecklingsplan). Ändå föreslogs en omfattande bebyggelse i det planprogram som godkändes 2013. Nu ska det planprogrammet aktualitetsprövas. I konsekvensbeskrivningen i Översiktsplanen 2014 (s 137) konstateras: ” Risken är dock stor att riksintressena påverkas negativt av en exploatering om områdets tydliga herrgårdskaraktär går förlorad eller inte blir lika tydlig efter ytterligare exploatering. Risk för påtaglig skada kan inte uteslutas.”

7 Kommer ditt parti att verka för att detta område skyddas mot exploatering med stöd av RUFSS 2010 och Grönplanen samt lokala miljömål, som del av aktualitetsprövningen av planprogrammet?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Kommentera gärna svaret för fråga 7 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

8 Naturskola

Naturskyddsföreningen i Österåker har sedan ett antal år arbetat för att det ska bildas en naturskola i kommunen. En naturskola är inte bara en möjlighet att bättre befästa det man lärt i skolbänken genom att använda alla sinnen i sitt lärande, utan också en möjlighet att lära känna naturen och att känna sig "hemma" i den.

De 90 naturskolorna i landet, varav de flesta är kommunala, erbjuder elever mellan 5 och 15 år att besöka naturskolan gruppvis för att fördjupa och konkretisera kunskaper från de egna skolornas undervisning. Naturskolan undervisar med hjälp av naturpedagogik med teman inom ekologi, livets utveckling, vattnets kretslopp, iskunskap, istiden, återvinning, klimatförändringarna m.m.

Naturskolornas personal kan även besöka skolor för att anpassa undervisningen till naturområden runt skolorna eller till aktiviteter i klassrummen. De kan också erbjuda lärarfortbildning och pedagogiska tips.

Kommunens utredare fick 2016 i uppdrag att undersöka behovet av en naturskola genom en enkät till de kommunala skolornas rektorer, varav 11 utav 13 svarade att behovet fanns. En kostnadsberäkning genomfördes 2017 för en naturskola med två anställda biologer/naturpedagoger. Förberedelsearbetet för att inrätta Österåkers naturskola har därmed kommit en bra bit på väg. Responsen hos de lokala politiska partierna har varit odelat positiv.

Nu är det dags att Österåkers kommun också skapar en naturskola som samlingsplats för spridning av kunskapen och känslan för naturen till kommande generationer. Det man har en relation till värnar man mer om!

8 Kommer ditt parti att verka för att Österåker under mandatperioden inrättar en Naturskola?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Kommentera gärna svaret för fråga 8 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

9 Strandskydd

Kommunens medborgare uttrycker ofta oro om strandskyddet. I utställningsversionen av ÖP40 utpekas de strandnära områdena som hänsynsområden (jfr Bilaga 3 s. 22). Utställningsförslaget nämner (s.33, se också Bilaga 3 s. 10) vikten av att kunna upphäva strandskyddet, men diskuterar inte dess nuvarande utsträckning eller strategier för dess bevarande i närheten av tätorten. Noteras bör följande, enligt Länsstyrelsens hemsida:

En dispens eller ett upphävande i detaljplan måste även vara förenlig med strandskyddets syften, nämligen:

*att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden
att långsiktigt bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.*

Det är svårt för medborgare att veta vilka stränder som är allemansrättsligt tillgängliga. En del av svårigheten består i att markägare avsiktligt har markerat områden utanför den egna tomten eller satt upp stängsel/grindar för att avskräcka besökare från att beträda det strandskyddade området, trots att det är allemansrättsligt tillgängligt. NFÖ med flera har efterlyst en karta med markering av de stränder i kommunen som faktiskt inte endast är skyddade i lagens mening utan även obebyggda och/eller allemansrättsligt tillgängliga för medborgarna. Länsstyrelsens karta är inte lätt att hantera eller hitta för allmänheten och den visar också endast de områden som är underkastade lagen om strandskydd, varav de flesta i närheten av Åkersberga redan var bebyggda och privatiserade när lagen trädde i kraft. Vi tycker att informationen ska publiceras, av demokratiska skäl.

9 Kommer ditt parti att verka för en specificerad kartläggning av de strandnära områden som är allemansrättsligt tillgängliga i Översiktsplanen, och publicering av en motsvarande karta?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Kommentera gärna svaret för fråga 9 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.

10 Nya bostäder, miljön och närboendes insyn

Kommunens inriktningsmål är att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka. Nya bostäder måste planeras ur ett hållbart perspektiv.

Structors klimat- och sårbarhetsanalys (M1500131, 2016-02-26) visar att områden vid Åkers kanal har kommunens största risk för skred. Vid skyfall finns också risk att vattendjupet överstiger 0,5 m vid ett planerat skolområde.

Enl. PBL och MB skall endast mark som är lämpad för ändamålet utifrån beskaffenhet och läge användas för exploatering, samt områden väljas bort som kan innebära bristande säkerhet med risk för olyckor, ras, skred och erosion.

Ändå ser det ut från kommunens översiktsplan som om områden vid Åkers kanal ska bebyggas tätt. Det är olämpligt att bygga på områden med kända översvämningsrisker, skred och stabilitetsproblem som kräver kostsamma speciallösningar.

10.1 Kommer ditt parti att verka för att detaljplanen för Kanalterassen och områdena längs Kanalen, som Östra och Västra Kanalstaden och till och med Näs ska skrivas/ revideras utifrån ett hållbarhetsperspektiv?

Markera önskat svarsalternativ med **fetstil** alternativt ringa in.

Ja

Nej

Under valåret 2014 framförde vi önskan om en transparent process för utveckling av Översiktsplan 2040. Merparten av våra önskemål förverkligades, och vi hoppas liknande transparens kan införas på detaljplannivå. Närboende upplever sig ofta maktlösa när en ny detaljplan läggs ut på remiss. De känner ofta att de inte får delta tillräckligt tidigt i processen.

10.2 Kommer ditt parti att verka för att en större krets av närboende och andra som berörs av en ny detaljplan får möjlighet att delta i beslutsprocessen?

Ja

Nej

Kommentera gärna svaren för fråga 10 här nedan. Infoga en ny sida vid behov.